

LAPINKÄVIJÄ

LAPINKÄVIJÄ-LEHTI 40 V.

Vongoivanjoki

Poluttakin perille
www.lapinkavijat.fi

HELSINGIN SEUDUN
LAPINKÄVIJÄT RY

3/2020

LAPINKÄVIJÄ

Jäsenlehti 160 3/20

Ilmestyy neljä kertaa vuodessa:
helmikuun puolivälissä, toukokuun
puolivälissä, syyskuun alussa ja jou-
lukuun alussa

Vastaava toimittaja: *Soile Taskinen,*
tiedotustk(at)lapinkavijat.fi

Tiedotustoimikunta: *Reijo Blomberg,*
Raija Hentman, Sakari Palo.

Taitto: *Sakari Palo*

Ilmoitukset:

1/1 sivu 200 €
1/2 sivua 110 €
1/4 sivua 60 €

Neljästä peräkkäin julkaistusta sa-
masta ilmoituksesta veloitetaan vain
kolmen hinta. Mediakortti osoittees-
sa, www.lapinkavijat.fi

Kansikuva: Vongoivanjoki 15.9.2010
Sakari Palo

Aineisto: seuraavaan lehteen
1.11.2020 mennessä
lehti(at)lapinkavijat.fi

Painopaikka: Offset Lindström Oy,
Höyläämötie 3 A, 00380 Helsinki,
(09) 586 02550

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42
Ei jäsenmaksuja tälle tilille.

Viitteet:

Karjakaivon käyttömaksut 1999
Välinevuokrat 123
Kukasmajan käyttömaksut 1025
Goados-kodan käyttömaksut 1038

Olemme Facebookissa

Helsingin Seudun Lapinkävijät

Olemme Instagramissa

[helsinginseudunlapinkavijat](https://www.instagram.com/helsinginseudunlapinkavijat)

www.lapinkavijat.fi

ISSN 0788 - 625X

Sisältö

3	Pääkirjoitus	18	Kirjareppu
4	Toiminta	20	Varangin ylängöillä
10	Loma	28	Murhahaara
12	Ajankohtaista	32	Niestasäkki
13	Menneitä	34	Rinkan pohjalta
16	Tietoaivi	38	Yhdistystiedote

PKIRJOITUS

Luonnossa liikkuu enemmän väkeä. Osa on tuoreempia retkeilijöitä ja osa kokeneita konkareita. Nykyinen yhtenäiskulttuurin pirstaloituminen näkyy retkeilyssäkin. On selvä näkemys oikeasta ja väärästä. Ollaan intohimoisesti jonkin asian puolella ja usein jotain toista asiaa vastaan. Asia voi olla autiotuvat, tulistelu, kevyt kantamus, varusteiden ja varustemerkkien kestävyys, luonnonsuojelu – melkeinpä mikä vaan. Usein saattaa olla että kiihkein paasaaja ”puhuu varmuudella, jonka antaa täydellinen tietämättömyys”.

Useimmat asiat ovat mielipideasioita ja niitä ei kannata ottaa liian vakavasti. Vaarallisiin tai selvästi väärin toimintatapoihin kannattaa ja pitää puuttua. Ei lähdetä ilman karttaa ja kompassia, pelkkään kännykkään luottaen retkelle (tai ainakin varmistetaan että virta riittää). Otetaan tulituket mukaan. Varaututaan säähän ja varmistetaan että toimintakyky säilyy, muistetaan riittävä nesteen ja energian saanti. Ei pestä tai peseydytä suoraan vedessä tai veden äärellä. Tehdään tulet vain huellutuille ja virallisille nuotiopaikoille metsäpalovaroitukset ja muut ohjeet muistaen.

Ihmisten kiinnostus luontoelämyksiin kasvoi keväällä entisestään. Nyt on oiva tilaisuus tuoda Lapinkävijöiden toimintaa esille. Aiheeseen liittyvien keskustelujen ja tapaamisten lomassa voi kertoa yhdistyksestämme ja toiminnastamme. Kiinnostuneille voi antaa ansiokkaan lehtemme tai kehottaa käymään nettisivuillamme Lapinkävijät.fi

Antoisia luontoelämyksiä kaikille!

Markus Pyhälä
puheenjohtaja
markus.pyhala(at)lapinkavijat.fi

SYYSKUU

SYYSKUU

SYYSKUU

SYYSKUU

La-su 5.–6.9. Nuku yö ulkona -tapahtuma Karjakaivolla

Lapinkävijät pystyttävät Karjakaivon maastoon valmiiksi telttoja ja varaavat paikkoja myös osanottajien omille teltoille. Tapahtumaan toivotetaan tervetulleiksi eritoten henkilöitä, jotka eivät ole vielä yhdistystämme löytäneet ja jotka haluavat tutustua Nuuksion luontoon ja retkeilyyn opastetusti. Koska Karjakaivon maastossa on telttapaikkoja rajoitetusti, osanottajamäärää rajoittaa sopivien teltan sijojen määrä. Muista retkeilyvarusteista, kuten makuupussi, keitin, makuualusta ja ruoat, osanottajat huolehtivat itse. Mikäli osanottajilta puuttuu varusteita, niitä voi vuokrata Lapinkävijöiden varustevuokraamosta (lapinkavijat.fi) ja tiedustella järjestäjiltä.

Ohjelma painottuu ympäröivän luonnon aistimiseen, rentoutumiseen, elämyksiin ja myös tiedon jakamiseen. Mukaan ilmoittautuneet saavat tarkemmat tiedot tapahtumasta ja ohjeet varustautumiseen. Tapahtuma on osa Suomen luontokeskus Haltian tapahtumalauantain ohjelmaa, joka siirtyi tähän viikonloppuun Suomen luonnon päivän viikonlopusta.

Ilmoittautumislomake Lapinkävijöiden Nuku yö ulkona -tapahtumaan löytyy 1.8. lähtien osoitteesta lapinkaviat.fi ja haltia.com > Haltiassa tapahtuu. Lisätietoja antaa *Markus Pyhälä*, 040 419 0967, [markus.pyhala\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:markus.pyhala(at)lapinkavijat.fi).

La 26.9. 10–16 Syyssiivous

Majan ja saunan kunnosta pidetään huolta perusteellisella pesulla sekä siistitään ympäristöä. Välillä otetaan eväät esille, lämmitetään soppaa, keitetään kahvit ja päivän päätteeksi mennään saunaan mies-/naisvuoroin, jollei jouduta perumaan. *Kaisa Peuramäki*, 050 353 7637.

LOKAKUU

LOKAKUU

LOKAKUU

LOKAKUU

La 3.10. Retki Ruskovillan tehtaille ja Itä-Uudenmaan patikkapoluille

Lähtöpaikka: Kiasman tilausajoliikenteen pysäkki Mannerheimintiellä

Tämä retki järjestetään yhteistyössä Tunturikerho Kavtsin kanssa. Retkellä tutustutaan ensin Laukkosken luontopolkuun Pornaisissa sekä Askolan hiidenkirnuihin, jonka jälkeen Ruskovillan tuotantolaitokseen Artjärvellä. Matkalla karttavat niin luontoelämykset kuin tietomme villasta ja villavaatevarastomme. Matkaan lähdetään Reissuleon tilausajoautolla. Retken hinta-arvio on 20 € ja se maksetaan käteisellä autossa.

Mukaan mahtuu 50 henkeä, josta Kavtsin kiintiö on 25 ja HSL:n 25 osanottajaa. Viimeinen ilmoittautumispäivä on la 26.9. Jos tuolloin toisen yhdistyksen kiintiö ei ole täyttynyt ja toisella on lähtijöitä jonossa, loput paikat annetaan jonottajille.

Kavtsin ilmoittautumiset *Annu Koistiselle* joko tekstarilla numeroon 050 326 6960 tai sähköpostitse annu.koistinen(at)iki.fi.

HSL:n ilmoittautumiset *Raija Hentmanille* joko tekstarilla numeroon 0400 380 606 tai sähköpostitse raija.hentman(at)nic.fi.

Hengityssuojaimen käyttö bussissa on vapaaehtoista ja kukin osanottaja päättää asiasta itse. Myöskään sään mukaista vaatetusta ja kunnon retkieväitä ei kannata unohtaa. Helsinkiin palataan ennen klo 18:aa.

Ke 7.10. klo 17.30 Kerhoilta: Lapin aarteita

Keskustakirjasto Oodi, Kuutio-Sali, 2. kerros

Vaeltajat näkevät vaeltajan Lapin, lomakeskusten patikoitsijat päiväretki-Lapin, mutta sivuteiden varrella kulkijoita odottavat monet hienot retkikohteet: luontopolut soille ja ikimetsiin, suojelualueet ja kansallispuistot, joihin pääsyyn tarvitaan henkilöautoa. Jotkut kohteet vain ovat syrjässä totutuilta ajoreiteiltä, vaikka olisivatkin tunnettuja. Tällaisia tuttuja ja

tuntemattomia kohteita ovat muun muassa Auttiköngäs, Korouoma, Kivitunturi, Moskun kotitalo, Viiankiaapa, Taatsin seita, Pakasaivo ja Jaipaljukka. Näistä ja muutamista muista kohteista *Raija Hentman* kertoo sanoin ja kuvin. Kuvaesitys alkaa klo 18.00.

Tapahtuma on yhteinen Tunturikerho Kavtsin kanssa ja avoin kaikille. Vastuuhenkilö *Annu Koistinen*, 050 326 6960.

Pe-su 9.–11.10. Viikonloppuvaellus

Syksyn viikonloppuvaelluksen kohde on Evo. Lähdemme Hämeenlinnan rautatieasemalta perjantaina 9.10. klo 17.25 kimpakyydein kohti Evoa. Yövyimme Evolla nuotiopaikoilla omin majoittein. Mukaan otetaan viikonlopun retkivarustus ja ruuat. Vettä hankimme lähempää. Paluu sunnuntaina 11.10. Ilmoittautumiset ja lisätiedustelut 1.10. mennessä: *Markus Pyhälä*, markus.pyhala(at)lapinkavijat.fi tai 040 419 0967.

La 17.10. klo 10–16 Puutalkoot ja sauna Karjakaivolla

Tehdään joukolla puuhommia, puiden siirtoa, pilkkomista ja pinoamista. Ahkiot on kunnostettu edellisten puukuormien kiskomisen jälkeen entistä ehommiksi, jos vaikka tänä talvena tulisi lunta edes vähän. Ylämajan keittiöstä tarjotaan lämmintä soppaa. Ota myös omat eväät mukaan. Iltapäivällä mennään saunaan keskenään sovitussa järjestyksessä.

Jukka Severinkangas, 040 572 0696.

Su 25.10. Retki Nuuksioon tutustumaan Sikalammen lähellä olevaan lippaluolaan.

Tämä retki on suunnattu erityisesti lapsille ja lasten kanssa retkeileville mutta toki mukaan ovat tervetulleita kaikki halukkaat ja retkelle toivotaan tulevan myös toiminnasta kiinnostuneita lapsiperheitä jotka eivät vielä ole Helsingin Seudun Lapinkävijöiden jäseniä. Nyt onkin oiva mahdollisuus houkuttella retkelle pienempiä retkeilijöitä lähipiiristä!

Luolassa on sisällissodan aikana piileskelty pidempiäkin aikoja ja tästä kuulemme retkellä hieman lisää. Retkellä syöme myös eväitä luolassa.

Lähtö on alustavasti klo 11. Aika tarkentuu kun tiedämme, ovatko osallistujat liikkeellä autolla vai julkisilla ja kun syksyn

joukkoliikenneaikataulut tulevat. Kävelyä tulee alle 5km. On hyvä huomioida, että luolan ympäristössä maastossa on suuriakin korkeuseroja eikä reitti ole maltillisesta matkasta huolimatta paras itse liikkuville aivan pienimmille retkeilijöille. Retken kesto 3-4h, aikaa voidaan myös sovitella linja-autoaikatauluihin.

Retkestä kiinnostuneet voivat ilmoittautua *Sarille* 16.10. mennessä, vikstom.kivioja(at)gmail.com tai jos sähköposti ei ole mahdollinen niin puhelimitse, 040 593 1019.

La-su 31.10.–1.11. Rakotuliviikonloppu Pukkilassa

Yöhongan kaatamisesta ja rakotulien värkkäämisestä Lapissa rapsahtaa nykyään tuntuvat sakot. Mutta olisihan ihan mukavaa kokea tuota entisaikojen tunnelmaa. *Ilpo Häyrysen* tontilla komeat mäntypöllit odottavat meitä, ja katsotaan saadaanko niistä yhteistyöllä rakotulet aikaiseksi. Siinä samalla voidaan valmistaa syötävää nuotiolla, muistella parhaita retkimokia ja katsella täysikuuta ennen kuin kaivaudumme makuupussin uumeniin.

Ilmoittautumiset viimeistään 26.10. *Raija Hentmanille* mieluiten sähköpostitse, raija.hentman(at)nic.fi tai tekstarilla numeroon 0400 380 606. Tarkemmat ohjeet varustautumisesta ja kulkuohjeet lähetetään ilmoittautuneille.

MARRASKUU MARRASKUU MARRASKUU MARRASKUU

Ke 4.11. Yhdistyksen syyskokous keskiviikkona Pasilan kirjaston auditoriossa

Rautatieläistenkatu 8, toinen kerros.

Tila käytettävissä klo 17.30 alkaen ja kokous alkaa klo 18.00.

Syyskokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat, valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle ja toiminnan tarkastajat, käsitellään vuoden 2021 toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä päätetään vuoden 2021 jäsenmaksun suuruudesta. Virallisen kokouksen jälkeen nautitaan luontokuvista ja esityksestä. Vastuuhenkilö *Annu Koistinen*, 050 326 6960.

Pe 6.11. klo 18.00 Kutukävely Longinojalla

Haaga-Helian parkkipaikka Ala-Malmilla, osoite Latokartanontie 12

Taimenten kutupuroksi kunnostetulla Longinojalla ovat pilkkukylkien häämenot alkaneet. Matalissa soraikoissa voi otsalampun valossa nähdä naaraan kaivamassa kutukuoppaa ja uroksen vahtimassa vieressä. Longinojan tie rapaojasta taimenpuroksi on ollut pitkä, parikymmentä vuotta, ja lopputuloksesta on paljolti kiittäminen *Juha Salosta*, joka kokosi ympärilleen aktiivisen joukon puroa kunnostamaan. Koko tarinaan voi tutustua osoitteessa longinoja.fi.

Tutustumme puron varren kaksi kilometriä pitkään luontopolkuun ja ihailemme matalassa vedessä häämenojaan viettäviä taimenia. Julkisilla on hyvä yhteys lähtöpaikkaan. Kokoonnumme parkkipaikan Latokartanontien puoleiseen päähän. Ota mukaan otsalamppu ja pukeudu lämpimästi. Lämmin juotavakin voi olla tarpeeseen.

Ilmoittautumiset *Raija Hentmanille* viimeistään 5.11. joko sähköpostitse [raija.hentman\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:raija.hentman(at)lapinkavijat.fi) tai tekstiviestillä numeroon 0400 380 606.

La 14.11. klo 12–16 Sauna Karjakaivolla

Tällä kertaa mennään leppoisin lölyihin vuorotellen. Ensimmäinen on varattu naisille kaksi tuntia, sitten miehille. Illalla kotiin palatessa voi olla jo hämärää, ota mukaan myös valaisin.

Anne Kaiponen, 046 966 9942.

La 21.11. klo 14 alkaen. Yhdistyksen pikkujoulu Karjakaivolla

Tervetuloa viettämään yhdessä retkeilyhenkistä pikkujoulua.

Toivomme näkevämmä paljon uusia jäseniä ja vanhoja tuttuja. Varustaudumme sään mukaisesti ja lämpimästi. Tonttuhatut mukaan ja myös jouluihin pukeutuminen lisää tunnelmaa. Alkulämmikkeenä glögi. Tarjolla myös Lapinukon-keittoa ja joulukahvit sekä jouluisia ohjelmaa.

Lahjoja ei tarvitse tuoda. Kotimatkaa varten tarvitset otsalampun. Pikkujoulu ei sisällä saunomista eikä yöpymistä. Molemmat majat varattu järjestäjien käyttöön. Muista ottaa

omat astiat mukaan. Perille pääset bussilla 245, 245K
Espoon asemalta.

Ilmoittautuminen 15.11 mennessä *Marja Luhtala*,
luhtalamarja(at)gmail.com, 045 264 3901.

JOULUKUU

JOULUKUU

JOULUKUU

JOULUKUU

Su 6.12. klo 11.00 Itsenäisyyspäivän kävely.

Aloitamme kävelyn Haltian parkkipaikalta bussin tulon jälkeen. Kohteena Karjakaivon lähimetsät ja sieltä saunaan Karjakaivolle. Kesto n. 3 tuntia. Mukaan tarvitset eväät, juomaa, saunavarusteet ja lamppu. Joku vapaaehtoinen voisi ilmoittautua hoitamaan saunan lämmityksen. Vastuuhenkilö *Jorma Nurmi*, 040 766 9093, jorma.nurmi50(at)gmail.com.

La 12.12. klo 10–17 Talkoot, joulusauna ja puuro Karjakaivolla

Askareita ulkona tai sisällä ylämajassa, missä valmistellaan tilaa päivän tunnelmaan sopivaksi. Otetaan evästä, nautitaan lämmintä juomaa. Sauna on lämpimänä iltapäivällä, ja sopuisa joukko miettii milloin kukin menee saunaan. Päivän päätteeksi tunnelmalliset joulupuurot ja kahvit/teet, tarinoitakin kerrotaan.

Kaisa Peuramäki, 050 353 7637.

Kilometrikorvaus

Kun Lapinkävijöiden retkikohde on kauempana ja matkaan lähdetään kimpakyydein, kyydin antaja ja kyydin saaja voivat käyttää seuraavaa laskutapaa korvauksen määrittelyyn: kilometrit kertaa 0,25 euroa jaettuna autossa olijoiden määrällä kuljettaja mukaan lukien.

Kukasjärven vapaalaskuviikonloppu 4.–7.3.

Kukasjärven maisemissa liikutaan ja lasketaan umpihangessa. Retki soveltuu kaikille vapaalaskusta kiinnostuneille. Laskemme ainakin lähirinteellä Pikku Kukasvaaran harvahkossa mäntyvaltaisessa metsässä. Muut laskukohteet valitsemme sään, lumiolosuhteiden ja kiinnostuksen mukaan. Rinteet nousevat omin voimin, joko nousukarvojen tai lumikenkien tarjotessa pidon. Alas voi tulla suksilla tai lumilaudalla. Lumiturvallisuusvarusteita tarvitaan avotunturissa. Jos sinulla ei ole kaikkia tarvittavia varusteita, niin retken vetäjältä tai vaikkapa kuinoma.com -palvelusta voi kysellä puuttuvia lainaksi. Yövyimme Kukasmajassa ja sauna lämpenee joka ilta. Yöpymiseen tarvitaan vähintään (retki)lakana tai makuupussi. Aamiaisen ja päivällisen teemme yhdessä ja päivällä nautimme retkievää.

Lähtö 3.3. yöjunalla Helsingistä Kolariin ja paluu Rovaniemeltä 7.3. klo 21 lähtevällä yöjunalla. Helpointa on, jos jokainen hankkii liput itse. Kun liput tulevat myyntiin on yleensä makuupaikkoja tarjolla halpaan hintaan. Lisätietoja ja ilmoittautumiset 15.2. mennessä *Markus Pyhälälle*, markus.pyhala(at)lapinkavijat.fi tai 040 419 0967.

Ylläksen hiihtoviikko Äkäslompolossa 2.4.–10.4.2021

Jälleen Ylläksen maisemat kutsuvat perinteisen ja vapaan hiihtotyylin edustajia kiertämään ylväitä tuntureita. Majoituspaikat ovat Tikkinen (Kieppi 1,2,3 ja huone 2) sekä Risto Joensuu (Vimpa ja Kielas) yhteensä noin 40 paikkaa. Huoneet ovat pääosin 2h osa 3h ja osa parvipaikalla. Pyyhkeet ja liinavaatteet kuuluvat majoitukseen. Jokaisessa majapaikassa on sauna ja suihku sekä 1–2 wc:tä.

Matkan hinta on noin 430 € sisältää matkat ja majoituksen. Ennakkomaksu maksetaan tammikuussa ja loppuerä helmikuun loppuun mennessä. Hinta-arvio on vuoden 2020 hintatasoa.

Matkat tehdään junalla makuupaikoin H:ki–Kolari–H:ki ja Kolari–Äkäslompolo–Kolari tilausbussilla.

Kaksikerroksisessa vaunussa on yhteensä 38 paikkaa. Yläkerrassa on 8 kahden hengen hyttiä, joissa on wc ja suihku. Alakerrassa on 11 kahden hengen hyttiä ja näiden wc ja suihku sijaitsevat käytävällä. Junan lähtöajat tulevat seuraavaan lehteen heti kun ne on saatu tiedoksi.

Majoitustiloissa on keittiö jossa voi valmistaa tai lämmittää ruuat, keittää kahvit ja kylmää tarvitsevat ruuat voi säilyttää jääkaapissa. Keittiössä on perusastiat majoituskapasiteetin mukaan.

Jounin kauppakeskus on noin 20 min kävelymatkan päässä. Kylän keskus-

taan voi myös matkustaa ski-bussilla, aikataulut selviävät Kuukkelin lehdestä. Äkäslompolossa on useita hyviä ruokailupaikkoja. Lähimpänä majoitusta on Ylläshumina, Ylläshuminan tarjous on vuonna 2021 aamiainen ja päivällinen 7 vrk 363 €. Aamiainen 121 € ja päivällinen 254 €. Lapset alle 13 vuotta puoleen hintaan.

Reippaita perinteisen tyylin rauhallista hiihtoryhmää vetää Jorma ja ripeitä vapaan tyylin hiihtäjiä vetää latu-ura. Ilmoittautuminen helmikuun loppuun mennessä.

Tiedustelut ja ilmoittautuminen *Jorma Nurmi*, 040 766 9093,
jorma.nurmi50(at)gmail.com

PS. Seurataan koronatilannetta.

MATKOJEN PERUUTUSEHDOT

Ennakkomaksu on n. 25 % matkan arvioidusta hinnasta

– Viimeistään 35 vrk ennen matkan alkua, veloitetaan toimistokuluina 20 € / hlö

– Myöhemmin kuin 35 vrk, mutta viimeistään 14 vrk ennen lähtöä, veloitetaan ennakkomaksu.

– Myöhemmin kuin 14 vrk, mutta viimeistään 48 tuntia ennen matkan alkua, veloitetaan 50% matkan hinnasta.

– Myöhemmin kuin 48 tuntia ennen lähtöä, on matkanjärjestäjällä oikeus pitää koko matkan hinta.

Jos tilaajalla on sairauden tai muun yleisten valmismatkaehtojen mukaisen pakottavan syyn perusteella oikeus peruuttaa matka, on HSL:llä oikeus periä kohtuullinen korvaus matkasta yhdistykselle jo muodostuneista kustannuksista, kuten ennakkoon maksetuista palveluista, joista HSL ei saa maksun palautusta (esim. matkaliput, majoituspalvelut, myös osuudet yhteisistä tilausajoista ja majoituksista). Äkillinen matkalle lähdön este on todistettava lääkärintodistuksella tai muulla luotettavalla kirjallisella selvityksellä.

Kehotamme matkustajaa ottamaan matkavakuutuksen, johon sisältyy peruutusturvavakuutus

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on osanottajien vähyyden tai muun ennaltaarvaamattoman syyn johdosta oikeus peruuttaa lomatilaisuus 14 vrk ennen ilmoitetun tilaisuuden alkamispäivää olematta velvollinen korvauksiin. Järjestäjän peruuttaessa tilaisuuden osanottomaksu palautetaan kokonaisuudessaan.

Ajankohtaista

Tällä palstalla kerrotaan Helsingin Seudun Lapinkävijöiden hallituksen päätöksistä ja muista jäsenistöä koskevista ajankohtaisista asioista.

Koronavirus on vaikuttanut myös hallituksen päätöksentekoon, joten viimeisin kokous pidettiin nettiyhteyden kautta ja muutenkin on viestiteltty sähköpostitse ja WhatsAppin kautta. Näillä näkymin syksyllä siirrytään normaaliin kokouskäyttöön, ellei...

Karjakaivon saunakalenteri

Kesäkuun alkupuolella Sirkka Lepänen laati netissä toimivan saunakalenterin, jonka käyttöä kokeillaan vuoden loppuun asti.

Saunominen Karjakaivolla sujuu samalla tavalla kuin ennenkin, mutta saunakalenterin käyttöönotolla pyritään järjestämään riskiryhmiin kuuluville mahdollisuus turvalliseen saunomiseen sekä vähentämään puiden kulutusta ja työmäärää.

Vuoden loppuun asti jatkuvaa kokeilujaksoa varten kalenterin käyttöohjeet ja tunnukset on lähetetty sähköpostilistalle ilmoittautuneille. Sähköpostilistalla on vain HSL:n jäseniä. Jollet ole vielä liittynyt sähköpostilistalle, lähetä sähköpostia Sakari Palolle osoitteeseen [jasenasiat\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:jasenasiat(at)lapinkavijat.fi)

lapinkavijat.fi ja mainitse, että haluat saada saunakalenterin käyttöohjeet.

Kalenterin käyttäminen ei ole pakollista, mutta siitä on hyötyä vain, jos mahdollisimman moni saunoja käyttää sitä. Siksi hallitus suosittelee, että käyt merkitsemässä kalenteriin suunnittelemasi saunomisajan.

Uusi jäsenetu - Calazolta 20 % alennus!

Retkeilyoppaistaan ja vedenkestävistä retkeilykartoistaan tuttu Calazo myöntää Helsingin Seudun Lapinkävijöille 20 prosentin alennuksen nettikaupassaan.

Alennuksen saadaksesi täytä maksaessasi "Minulla on alennuskoodi"-kohtaan HSL2020 ja "haluan jättää viestin"-kohtaan HSL:n jäsennumeroni XXXX.

Alennus koskee myös Calazon Ruotsin, Norjan ja Tanskan karttoja ja kirjoja!

www.calazo.fi

Menneitä

Helsingin Seudun Lapinkävijöillä on taas ollut monia mielenkiintoisia tapahtumia. Tällaisia muistoja oli yhdellä mukana olleella. Tästä jäit paitsi, ellet ollut mukana.

Erilaiset avajaiset

Johan oli kevät! Hiihtovaellus peruttiin, rinkan säätökurssi ja retkisuunnistuskurssi peruttiin, Karjakaivon kesäkauden avajaiset peruttiin, linturetki peruttiin, viikonloppuvaellus peruttiin, saunailtoja peruttiin...

Mutta heti kun kesäkuun alusta koronaviruksen aiheuttamat koontumisrajoitukset hiukan löystyivät, päätettiin, että JOTAIN sentään täytyy voida tehdä. Niinpä 6.6. Karjakaivolla reipas joukko tarttui harjaan, pesurättiin ja mattopiiskaan pistäen paikat kuntoon. Tervetuloa kesä!

Ohjelmatoimikunnan iskujoukko loihti ihania salaatteja ja asetteli tarjottavat penkeille eri puolille mäkeä. Siis ei mitään jonottamista kylki kyljessä, vaan täysin hallittua anostelua. Ja kaikille ensin pakollinen käsien pesu. Hah, etteikö muka Lapinkävijät pystyisi uudistumaan! Ja sitten ne Heli Palon pullat kahvin kanssa...

Täytyi oikein huokailla saunan lauteilla, kuinka IHANAA olikaan tavata vanhoja ja uusia lapinkävijöitä. RH

RAIJA HENTMAN

Karjakaivon siivoustalkoissa oli mukavasti väkeä ja joka nurkka siivottiin.

SAKARI PALO

Ennen ihania salaatteja, käsien pesu, turvaetäisyyksiä noudattaen.

Saaristohistorian havinaa
Sunnuntaina 26.7. teimme huippuretken Espoon Suvisaariston Pentalan saareen. Ei tule mieleen, miten retkeä

olisi voinut parantaa. Sää oli loistava, ei liikaa tuulta eikä liikaa hellettä, mutta aurinkoa riitti ihan koko päiväksi.

SIRKKA LEPPÄNEN

Me 14 osallistujaa tulimme saareen kolmella eri laivalla kolmesta eri lähtöpisteestä, yhteydet ovat hyvät ainakin näin keskikesällä. Aloitimme saareen tutustumisen Espoon kaupungin Saaristomuseosta. Meillä oli loistava opas Arttu, joka kertoi elävästi saaren historiasta ja näytti tablettilta kivoja kuvia saaren elämästä

Gurlin talo, taustalla kalastajamökki.

eri vuosikymmeniltä. Vanhin asuinrakennus kalastajamökki on peräisin 1700-luvun lopusta ja suuremmat talot 1900-luvun alusta. Kalastajamökissä on tauluna esillä 19 päällekkäin ollutta tapettikerrosta. Pääsimme tutustumaan saarella viimeiset vuodet yksinään asuneen Gurli Nyholmin taloon, joka on sisustettu hänen omilla huonekaluillaan ja tavaroillaan tarkalleen samanlaiseksi kuin se oli hänen siellä vielä asuessaan 1980-luvulla.

Tärkein elinkeino saarella on ollut kalastus. Kalastajat joutuivat menemään rysiä ja muita pyydyksiä kokemaan jo yhden-kahden maissa yöllä, jotta ehtivät seitsemäksi Kauppatorille myymään kalojaan. Torilla myytiin

myös saarella kasvatettuja vihanneksia ja kukkia. 1860-luvulta lähtien tärkeitä lisätienestejä saatiin kesäasukkaista, joista jotkut vuokrasivat saman kesäkodin vuodesta toiseen jopa vuosikymmenien ajan. Ennen muinoin oli tapana kuljettaa huonekalut kesähuvilalle ja taas takaisin kotiin talveksi, myös näistä kuljetuksista saaristolaiset saivat lisäansioita. Ja kieltolain aikana jokseenkin kaikki saaristolaiset pääsivät tavalla tai toisella osallisiksi pirtun salakuljetusrahoista, kun sitä tuotiin Virosta.

Saaristomuseon naapurina on vuonna 1913 toimintansa aloittanut Esbo Segelföreningin Paven-paviljonki, jossa on ravintola hienoine terasseineen. Museon henkilökunta kehui

SIRKKA LEPPÄNEN

ravintolan kalakeittoa ja lohikeittoa olikin todella maukasta. Kuten arvata saattaa, terassi oli aivan täynnä nautiskelijoita.

Saarella on myös yksityisiä kesähuiloita, joiden maille ei ole menemistä. Mutta suurin osa saaren

Koronavisiirillä varustautunut Arttu-opas kertoo ranta-aitasta.

sisäosista on luonnonsuojelualuetta, jonka sisällä on Pentala-järvi ja järvessä pieni saari. Kiersimme 2,3 km:n pituisen luontopolun ja myös järven ympäri. Luontopolku käy meren rannalla Diksandissa, jossa on hyvä hiekkaranta. Polulta voi myös pistäytyä järven rannalla, mutta järveä luontopolku ei kierrä. Järveltä löytyy hyviä uimapaikkoja ja meistäkin jotkut käyttivät niitä hyväkseen. Järvellä näimme muutaman joutseen ja näkipä eräs käärmeenkin uivan rantaan aivan lähellään soisel-

la rannalla. Peuroja emme nähneet, vaikka opas kertoi, että saarella on niitä runsaasti. Puutarhakasvien ympärille on pitänyt laittaa todella korkeat suojaverkot, muuten peurat käyvät syömässä ne.

Yhdessä museon vanhoista rakennuksista toimii kahvila. Päivän päätteeksi maistui kahvi ja jäätelö ennen kotiinlähtöä. Päivän viimeisten vuoroveneiden kannet olivat täynnä väkeä, aika monet joutuivat istumaan sisällä. Ei ole ihme, eihän sieltä olisi malttanut lähteä pois ollenkaan.

Sirkka Leppänen

TIETOAIVI

Tietoavi kertoo Sinulle mielenkiintoisista uutuuksista retkeilyvarusteissa, antaa vinkkejä retkikohteista, tiedottaa retkeilymaailman uutisista ja opastaa retkeilytaidoissa.

Tulentekoon ja maapuunottoon tarvittavat luvat

Metsähallitus muistuttaa erittäin ajankohtaisesta asiasta, joka tuntuu olevan liian monilla luonnossa liikkujilla täysin hukassa:

Maastossa liikuttaessa on suositeltavaa käyttää mieluummin retkikeitintä kuin avotulta. Avotulta tehtäessä tulee käyttää merkittyjä ja huollettuja tulentekopaikkoja aina, kun se on mahdollista. Tulenteko muualla kuin siihen osoitetulla paikalla vaatii maanomistajan luvan. (Metsästä löytyvä nuotioke-

hä ei ole virallinen nuotiopaikka, joten siihen ei saa tehdä tulta, toim. huom.)

Metsähallitus on päätöksellään antanut yleisen luvan tulentekoon maastossa valtion mailla Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa sekä Pohjois-Karjalassa. Tulentekoon voi käyttää kuivia oksia, risuja ja pieniä juurakoita. Mikäli alle puolen kilometrin sisällä on huollettu tulipaikka, täytyy tulistelun tapahtua siellä.

Luonnonsuojelualueilla (kuten kansallispuistot, toim. huom.), joille on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma tai

annettu järjestyssääntö, noudatetaan tulenteossa sitä, mitä näihin suunnitelmiin ja sääntöihin on linjattu. Esimerkiksi useimmissa kansallispuistoissa tulenteo on sallittu vain huolletuilla tulentekopaikoilla. Paikat on merkitty retkeilykarttoihin. Rajoitusosilla tulenteo ei ole sallittua.

Metsäpalovaroituksen aikana avotulenteo kaikilla alueilla kielletty.

Avotulenteo on kielletty myös silloin, kun olosuhteet kuivuuden, kovan tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon vaara on ilmeinen. Edellä mainitut rajoitukset koskevat kaikkia avoimia tulentekopaikkoja. Niihin lukeutuvat myös kertakäyttögriilit ja risukeittimet (toim. huom.) Metsäpalovaroituksenkin aikana tulen voi kuitenkin tehdä tupien ja keittokatosien hormillisisiin tulisijoihin.

Tieto varoituksista löytyy osoitteesta ilmatieteenlaitos.fi/varoitukset. Metsäpalo- ja ruohikkopalovaroituksen aikaan mukaan kannattaa ottaa sellaisia eväitä, ettei sen valmistamiseen tarvita avotulta.

Hygienia-asiaa

Huolehdi hyvästä hygieniasta ja peseydy sekä tiskaa tarpeeksi kaukana vesistöistä sekä kaivoista. Ruoan jämmät kaivon vieressä on aiheuttanut mm. Luulammella kaivoveden pilaantumisen, eivätkä makaronin tai puuron jäänteet rantavedessä kuulu asiaan (toim. huom.) Jos tiskaamiseen on mahdollisuus käyttää lämmintä vettä, ei tarvitse käyttää tiskiainetta. Peseyty-

misessä suosi ekologisia pesuaineita ja saippuuita ja imeytä pesuvedet maahan kaukana vesistöistä.

Huolletuilla telttapaikoilla löytyy käytännössä aina kuiva- tai imukäymälä. Jos taukopaikalla ei ole käymälää, käymälätarpeita varten tulee valita paikka, joka sijaitsee riittävän kaukana poluista, vesistöistä sekä taukopaikasta. Käytä WC-paperia säästeliäästi ja piilota paperit esimerkiksi juurakkoon, kivenkoloon tai kiven alle. Jos on kyse useamman henkilön ryhmästä, käymäläjätteitä varten voidaan kaivaa matala kuoppa, joka sitten peitetään samallella tai karikkeella.

Ja sitten se eranto

Suunnistaessa kartan ja kompassin kanssa on syytä hallita myös eranto. Erannon luku asteina kertoo, kuinka paljon magneettinen pohjoinen eli kompassin näyttämä suunta eroaa kartalla esitetystä maantieteellisestä pohjoisesta. Eranto vaihtelee paikkakunnittain. Kun otat suunnan lähtöpaikasta seuraavaan kohteeseen, sinun tulee vähentää eranto kompassin antamasta suuntalukemasta. Silloin päädyt – ainakin todennäköisemmin – haluamaasi maastokohteeseen.

Maanmittauslaitoksen sivuilla osoitteessa maanmittauslaitos.fi/kartat-ja-paikkatiето/kartat/erantokartta voit tarkistaa sen hetkisen erannon haluamallasi paikkakunnalla. Magneettinen pohjoisnapahan liikkuu koko ajan, joten myös eranto muuttuu.

Raija Hentman

Kirjareppu

Kirjareppu kertoo uusista kartoista, karttasovelluksista sekä retkeilijää ja luonnonystävää kiinnostavista kirjoista, ja opastaa myös vanhojen kirja-aarteiden äärelle. Miten milloinkin.

Suomen lohkareet ja tarinakivet

Tuomo Kesäläinen & Aimo Kejonen

Kaksikko Tuomo Kesäläinen & Aimo Kejonen on laatinut aiemmin teokset Suomen luolista, rotkoista ja luonnon pyhistä paikoista. Neljäntenä sarjassa yksiin kansiin on koottu Suomen lohkareet ja tarinakivet. Kyse ei ole reppuun otettavasta kirjasta, vaan 1,6 kiloa painavasta järkäleestä.

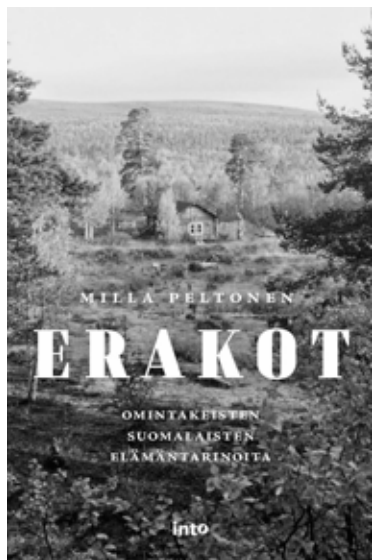
Ensin tehdään selkoa käsitteistä ja kohteisiin liittyvien tarinoiden syntytaivoista. Kivien koko tai muoto on saanut vanhan kansan mielikuvituksen liikkeelle antaen niille erityisiä voimia tai merkityksiä. Ne ovat olleet kokoontumispaikkoja, uhrikiviä,

näköalapaikkoja, rohkeudenosoitus-lohkareita, rajakiviä, muistokiviä ja niin edelleen. Joitain kiviä on voitu käyttää myös merkinantovälineinä. Moniin lohkareisiin liittyy kansantarinoita, jotka elävöittävät kohde-esittelystä. Tarinoista päätellen Suomessa on muinoin asunut runsaasti jättiläisiä, jotka ovat heitelleet lohkareita useimmiten kirkonkellojen häiritsemänä.

Karttojen ja kuvien kanssa esiteltyjä lohkareita on noin 180 ja sen lisäksi koordinaatin kera ja useimmiten ilman kuvia lähes 350 kohdetta. Niin tällä kuin edeltävilläkin teoksilla on yksi merkittävä puute: paikkakuntakohtainen hakemisto puuttuu. Jos haluaa tietää vaikkapa Pieksämäen merkittävät lohkareet, on kahlatava ensin sisällysluettelo ja sen jälkeen selailtava sivut, joilla on esitelty muut kyseisen tyyppiset lohkareet. Tästä puutteesta huolimatta kookas teos on avain mielenkiintoisiin maailmoihin.

400 sivua. Salakirjat 2019. RH

Erakot. Omintakeisten suomalaisten elämäntarinoita

Milla Peltonen

Kun Milla Peltosta alkoi vaivata mistä erakkoudessa oikein on kyse, hän päätyi kirjoittamaan aiheesta itse, sillä kaivattua tietokirjaa ei löytynyt. Hän etsi tietoa eri lähteistä, kuten artikkeleista, elämäkerroista, eräkirjallisuudesta, tv- ja radio-ohjelmista, joista kertyi monisivuinen lähde- ja viiteluettelo.

Alussa kerrotaan Lapin kultakentillä itsekseen eläneistä kaivajista, muista omissa oloissaan viihtyneistä henkilöistä ja joukossa myös muuttamista ”etelän” erakoista. Erityisesti paneudutaan Kultakurun taiteilija-erakko Klaus Backbergin taustoihin.

Nykyerakoiden ja kausierakoiden tarinat perustuvat Peltosen tekemiin haastatteluihin. Yksin oloon ja muista ihmisistä eristyneeseen elämäntapaan kirja tarjoaa erilaisia näkökulmia.

244 sivua. Into 2020. RH

Kuulin allien laulavan

Minna Pyykkö

Luontotoimittaja Minna Pyykkö on tuttu niin radion kuin television luonto-ohjelmista. Se, mitä emme ehkä yleensä tiedä, on että hän on koulutukseltaan paitsi biologi, myös psykologi ja taidemaalari. Useasti palkitulta toimittajalta on ilmestynyt kirja, joka vie lukijansa pieniin elämyksellisiin luontohetkiin sanojen ja luontotuokioiden innoittamin herkin akva-rellimaalauksin.

Kirja on jaoteltu vuodenaikojen

mukaan. Lyhyet tekstit kertovat linnuista, kasveista, erilaisista eläimistä, kohtaamisista, tunnelmista, moninaisesta luonnosta. Luontotoimittajan työ tarjoaa mahdollisuuden tutkia luontoa eri alojen asiantuntijoiden seurassa, mutta myös perheretket, tunnelmat saaristossa ja retket pääosin eri puolilla Etelä-Suomea kuljettavat lukijaa luontoon. Kirjassa maataan sammalmättäällä suurennuslasia kädessä, sukellaan rupikkonalampeen, seurataan muuttolintujen ren-

gastamista, katsellaan hirvisonnia metsän reunassa, ihailaan kevään vehreyttä ja seurataan jäälauttojen liikehdintää. Pienten, hienojen hetki-en tavoittaminen on tärkeämpää kuin suurien elämysten tavoittelu.

Luonnossa liikkuja tavoittaa tuttuja tuntemuksia ja vieraantuneempi ehkä löytää kirjan opastamana luonnon annit. Kirja on varsinaista lohtulukemista ankeina päivinä.

208 sivua. Docendo 2020. RH

Raija Hentman

VARANGIN YLÄNGÖILLÄ

Varangerhalvøya nasjonalpark, Varanginniemi kansallispuisto kattaa 1805 km² Norjan pohjoisinta tundraa. Täällä Ruijan äärimmäisillä perillä rannikkoa ovat asuttaneet norjalaisten rinnalla suomalaiset, mutta sisämaan autiudessa on ollut vähän viihtyjiä.

Asvaltittie halkoo avaraa maisemaa; ei puun puuta, vain matalia pajupensaita vesien varsilla. Nástejávrin rannalla on muutama norjalaisten kesämökki. Jokusen kilometrin päässä haarautuvan maantien päässä ovat Berlevågin ja Båtsfjordin kylät meren rannassa, leivän äärellä.

Taksi jättää kartasta katsottuun paikkaan Nástejávrin laskujoen varteen. Heinäkuinen kylmä tuuli pyyhkii esteettä yli maiseman. Vaelluksen aloitus herättää matkaturtumuksesta, sillä matalan, sorapohjaisen joen yli ei ole siltaa. Kädet kohmeessa puetaan vaelluskengät kahluun jälkeen jalkaan.

Ankara ja autio maa

Jäämerelle on matkaa noin 35 kilometriä. Se merkitsee arvaamattomasti vaihtuvia säitä: hautova paiste voi hetkessä vaihtua vinkuvaksi tuuleksi ja räntämyräkäksi. Sadekampeet, villavaatteet ja toppatakki eivät tääl-

Varanginniemiin kansallispuiston infotaulu.

lä ole koskaan liioittelua. On vain hyvää onnea, jos niitä ei tarvitse käyttää.

Jääkausi ei muokannut Varanginniemiin kallioperää samoin kuin muualla Norjassa tai Ruotsin tuntureilla. Täällä jäätikkö oli jäässä pohjia myöten, pysyen paikallaan. Ei syntynyt liikkuvan jäämassan uurtamia ruuhilaaksoja, kuten muualla. Laitamien jokirotkot ovat veden väsymätömän uurastuksen tulosta.

Varanginniemiin rajaa länsessä laajoilta suoalueilta ja tuntureilta vetensä keräävä Annijoki, Jakobselva. Samoille kosteikkoseuduille ulottaa alkulähteensä aluksi pohjoiseen,

sitten koilliseen kuohuva Oarddojohka, Syltefjordelva. Oarddojohka on ennen Oarddojávria matala, sorapohjainen uoma, mutta paisuttaa järven jälkeen vetensä virraksi. Kolmas valtauoma on Stuurrajohka, Komagelva, jonka latvapurot työntyvät keskelle niemimaan yläntä ja tuntureita. Kaikki ovat urheilukalastajien suosimia kohteita, jalokalojen kotivirtoja.

Luode-kaakko suunnassa niemimaan poikki ulottuva tunturiselänne ei kurkota järin korkealle. Sen korkein huippu Skipkjølen ylittää 633 metriin, mutta pohjoiseen antaval-

Varanginniemiä on puutonta ja erittäin karua ylänköä.

la rinteellä on vielä heinäkuun alkupuolella lumikenttiä.

Maisemat ovat karuja. Lumien laaumat moreenikentät ovat tasaisia, vaikka nummikasvillisuus ei juuri pehmenäkään askelta. Niemimaan pohjoisosissa ja korkeimmilla lailla on laajoja kivikoita, jo jääkautta edeltävällä ajalla syntyneitä. Reitillemme osuu vain Skipkjølenin länsipään raket. Varangin niemimaalla kohtaavat pohjoiset arktiset kasvillisuuslajit eteläiset ja siperialaiset lajit.

Niemimaan läntisillä laajoilla soilla viihtyvät kahlaajat, hanhet ja jout-

senet, ja kansallispuiston alueella saattaa vielä törmätä Skandinaviasa sukupuuton uhkaamaan naaliin. Rannikon saamelaisten porot tuodaan keväthangilla tänne kesälaitumille, ja takaisin talvimaille juditaan loppusyksystä.

Tupia

Aiemmin maisemaa halkoi voimalinja, joka purettiin jo 1970-luvulla. Linja ilmeisesti noudatti jokseenkin samaa luode-kaakko suuntaa kuin vaelluksemmekin Skipkjølen eli Bealjáidčearru -tunturin ja sii-

tä molemmin puolin linjassa jatkuvien lakien, mm. Kjeltindanin eli Bealjäidčearkun muodostaman muurin pohjoispuolella.

Voimalinjan rakentajille ja huoltajille oli rakennettu pieniä mökkejä sääsuojiksi. Helheimin, Heimdalin ja Ragnarokkin tuvat omistaa nykyisin Båtsfjordin Punainen Risti. Silti ne ovat kaikille avoimia maksuttomia nelipaikkaisia tupia.

Toinen käytetty reitti myötäilee Sandfjordin laaksoa ja Sandfjordelvan partaita. Pohjoisessa on neljäs tupa, Telegrafhytta. Sen rakensi valtion lennätin ja puhelinyhtiö 1910-luvul-

la pystyttäessään lennätinlinjaa, joka poistettiin muutamia vuosia sitten. Nykyisin tuvan omistaa paikallinen metsästys- ja kalastusseura Vardø sportfisker og jegerforening.

Täkäläiset autiotuvat ovat suomalaisten vastineidensa tapaan vaatimattomasti varustettuja, mutta tehokkaat kamiinat lämmittävät kömmänän pikaisesti. Helheimin, Heimdalin ja Bjørnskardhyttan tuvat on jo korjattu ja pihalle on pystytetty ulkokuussit. Ragnarokk on seuraavana korjausvuorossa (tilanne 2009).

Bjørnskardhyttalta kuutisen kilometriä kaakkoon kartassa lukee

RAIJA HENTMAN

Heimdalin tupa on yksi neljästä kansallispuiston avoimesta tuvasta.

Niemimaan suuret joet ovat kaivaneet uomansa syviksi laaksoiksi. Morešveajohkan latvan uomat painuvat jokikurun uumeniin.

Hube-hytta. Se ei ole vaeltajille avoin tupa, vaan voimayhtiön omistama. Rannikolta tunturiin nousee useita polkuja ja teitä, joiden varsia pilkuttavat rakennuksia tarkoittavat mustat neliöt, norjalaisten kesämökkejä.

Uria tunturissa

Reitillemme osuu alkumatkasta Soalddátgorsan jyrkkäreunaisen purokurun reunalla mönkijäura. Se johdattaa aivan oikeaan suuntaan poikki tasaisten, nimensä mukaisesti niukkaa heinää kasvavien Suoidneoaiv-

vit-lakien. Kestää hyvän tovin ennen kuin Rávdolskáidin jyrkät, lumilaikuiset rinteet tulivat näkyviin.

Ilmeisestikin vanhan kämppien välisen tavarankuljetusreitin perui- na Rávdoljohkan ja Transportdalenin välisessä satulassa ja monessa kohtaa sen jälkeenkin päällekkäin ladotuis- ta kivistä tehdyt reittimerkit ohjaavat kulkijaa. Karu ja avara tasamaa viettää loivasti kohti Heimdalin tupaa. Tunturivihvilätuppaat ja muu niukka kasvillisuus pehmentävät askelta. Kauan sitten kuljettu polku erottuu vielä vaaleana juovana maisemassa,

mutta sitten se katoaa.

Heimdalin ja Ragnarokkin tupien välillä muutamat purokurut antavat parasta paikannusapua sumun rajoittaessa näkyvyyden pariin sataan metriin. Morešveaijohkan viimeisenkin latvapuron jälkeenkin liruja riittää rinteellä, sillä pohjoisrinteen lumi-laikut vuotavat vettä, jota routaisena notkuva maa ei ime.

Stuorraskaidin jyrkät, Morešveaijohkan pohjalle putoavat rinteet pohjoisessa paistavat punertavina. Pohjoispuolen joet ovat vuosituhansien mittaan kaivautuneet

ylänpööhön, josta niiden parisataa metriä syvät uomat erottuvat viiltoina.

Myös Ragnarokkin tuvan ympärillä on yllättävän hyviä telttapaiikkoja. Täältä eteenpäin maat mataloituvat rannikkoa kohti ja sen myötä varpupeitto paksunee. Kun hyytävä kylmyyskin hellittää, vaellus muuttuu kaikille nautinnoksi.

Ystävällisempiä maisemia

Vuoččalanjohkan ja Gárgašjohkan välistä kairaa on pehmeä astella. Etukäteen arveluttanut Gárgašjohka onkin matala ja vaivaton ylittää. Rinteel-

RAIJA HENTMAN

Ragnarokkin tupa näkyy aukean ja lumipeitteen tasoittaman ylängön laidalla.

RAIJA HENTMAN

Stuorrajohka eli Komagelva on yksi ylängöltä virtaavista isoista joista ja sen yli on riippusilta Første porten -nimisen joenmutkan yläpuolella.

tä laskevaa puron vartta on helppo kavuta muutoin melko jyrkästä laaksoista ylös. Muutaman poron parttio katselee uurastajia ennen kuin tolvaa rinnesuolle laiduntamaan.

Bjørnskardhyttan hemaisevan punaiseksi maalattu huussi on koeistutettava, mutta leiripaikaksi löytyy hieno rantatasanne Njuvčagurjohkan etelään laskevan puron varrelta. Lämpimien auringonsäteiden herättämät muutamat hyttysetkin toivotetaan tervetulleiksi – tietäähän se sitä, ettei meitäkään palele.

Hubehyttää lähestyessä ohut polun pää vuottuu taas maastossa, ja ohjaa kämpän ohi. Voimayhtiön tuvala asustaa yliopiston tutkijoita. Polku haaraantuu. Toinen haara nousee Hestdalenin laakson pohjoisrinteelle, toinen myötäilee laakson pohjalla virtaavan joen etelärantaa. Rinteelle nouseva polku on väärä valinta, sillä jyrkässä rinteessä on hankalampi taitella kuin alhaalla selvästi näkyvää puron parrasta myötäilevää tasais- ta maakaistaletta. Sitä paitsi pienessä kivikkokaistaletessa astun kiven reu-

nalle ja venäytän nilkkani. Ensiaputauko.

Huomiota kiinnittävät ensimmäiset pieniä jokia paartavat pajupensaikot. Ei niitä ole näkynytkään sitten vaelluksen alun. Kirkkaan vihreä hetevarstasammal rakentaa lähteikköön ympäristötäidettä.

Hubejohkan suulla keikkuu Komagelvan eli Stuorrajohkan ylittävä riippusilta. Vahvat polut ison joen molemmin puolin kielivät kalastajien talloneen siellä hyvää ottipaikkaa etsien. Ensimmäiset perhovapojen vispaajat ohitetaan ennen Første portenin kalliojyrkänteiden väliin kaivautunutta tiukkaan mutkaa virrassa. Polku noudattelee korkeuskäyrää rinteiden puolivälissä.

Første portenin jälkeen rinteet leviävät tasangoksi ja ensimmäiset mökit ilmestyvät maisemaan. Mökkinen myötä polku levenee ja muuttuu mönkijäuraksi. Autojen paikoitusalueelta on vielä seitsemisen kilometriä Vesisaaren vievälle tielle Komagnesin ja Kvalnesin välissä.

Olisi voinut valita toisenkin reitin jatkaen Hubejohkan pohjoispuolelle karttaankin merkittyä uraa suoraan Komagværin kylään.

Etelästä pohjoiseen

Kulkureitin voi valita toisinkin. Vesisaaren ja lähiympäristön pohjoispuolella nousee useita polkuja ja mönkijäuria kohti Falkfjellet -tunturia (545 m) ja norjalaisten mökkejä. Annijoelta eli Vestre Jakobselvin kylästä urat

kurkottavat vielä pohjoisemmas.

Skipkjølenin tunturiketjun eteläpuolella laakeat maat nousevat vähitellen vedenjakajaa kohti. Suot ja virtaavat vedet kirjoavat aukeaa maisemaa. Kyliä lähimmiltä soilta Suomesta paremman toimeentulon toivossa saapuneet siirtolaiset ja norjalaiset nostivat turvetta polttoaineksi ja karjan kuivikkeeksi. Ylemmänä rinteet entisestään karuuntuvat. Vähimmillä kivikoilla selvinnee, jos ylittää tunturiselänteen Golggotjohkan uomaa seuraten.

Bjørnskardhyttalta voi matkaa jatkaa myös koilliseen Sandfjordin laaksoon.

Minkä reitin valinneekin, taattia on täysin Suomen ja Ruotsin Lapista poikkeavat maisemat, arvaamattomat säät ja muiden vaeltajien puuttuminen.

Vaellus tehtiin heinäkuussa 2009 ja tämä artikkeli julkaistiin Erä-lehden numerossa 13/2012.

Lisätietoja nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya/ > Kart og brosjyre > englanninkielinen kartta ja esite

Raija Hentman

MURHAHAARA

Murhahaaran autiotuvan nimi on synkkä ja siihen liittyy synkkä tarina. Paikka on kuitenkin viehättävä ja nyt siihen liittyy miellyttävä muisto Operaatio Paulaharjun viimeisestä tunturiteatterin esityksestä.

Elokuun lopulla 2018 lähdin kokeilemaan puoli vuotta aiemmin uusiin vaihdettuja polviani Tuntsan erämaa-alueelle Sallan takamailla. Naruskan retkeilymajan ihana isäntäväki piti huolta hyvinvoinnistamme ennen ja jälkeen vaatimattoman vaelluksemme ja kuljetti reitin alkuun ja pois. Viiden kilometrin päiväpatikat sujuivat hyvin ja onnistuin jopa kömpimään teltaan ja sieltä ulos.

Halusin osallistua Juha Hurmeen viimeiseen Operaatio Paulaharjun teatteriesitykseen Murhahaaran autiotuvan maiseissa. Tupa sijaitsee UKK-retkeilyreitillä varrella kynttiläkuusten ympäröimän aukion laidalla. Tuskinpa siinä ympäristössä

on koskaan ollut sellaista väkijoukkoa ja telttojen määrää. Iloisia hetkiä tuottivat muutamien edellisiltä teatteriretkiltä tuttujen ihmisten tapaaminen ja uusiin tutustuminen.

Itse teatteriesitys oli elämys, ehkä intiimimpi kuin aiemmat. Paulaharjun Tunturien yöpuolta -novellikoelmaan karmivat tarinat heräsivät näyttelijöiden taidolla eloon. Mutta se on jotain, joka on itse koettava eikä toteutusta ja tunnelmaa osaa sanallisesti kuvata tarpeeksi elävästi.

Mutta se Murhahaaran kämpän tarina.

Nimen tarina

Itse kämpppä on paljon nuorempi kuin paikan nimi. Tero Vuolle kirjoitti Sallan joululehdessä vuonna 1996 vanhasta kansantarina Murhahaaran nimen synnystä seuraavaa:

RAIJA HENTMAN

Pienoisnäytelmässä Suongil suuri noita päähenkilö on vielä valtansa huipulla. Juha Hurme takana oikealla.

RAIJA HENTMAN

Murhahaaranoja virtaa läpi Murhahaaranaavan suoalueen

Innaka-niminen lappalainen asusti Onkamojärvellä 1600-luvulla vaimonsa ja kahden aikuisen poikansa kanssa. Innakalla oli tapana käydä peuranpyynnissä Sallan pohjoisosissa erään Hirvaskylän lappalaisen kanssa. Eräällä keväisellä pyyntiretkellä kaverukset riitautuivat niin, että Hirvaskylän lappalainen surmasi Innakan, anasti tämän Illa-nimisen ajoporon ja teurasti sitten ajokkaan omalla kotakentällään. Lihat hän säilöi niliaittaansa.

Kotona Onkamossa odotettiin isäntää turhaan saapuvaksi kotasijalleen. Parin viikon odottelun jälkeen valjastivat Innakan pojat ajokkaansa ja lähtivät etsimään isäänsä hirvaskyläläisten luota. Tämä kuitenkin kielsi tavanneensa Innakaa koko talven aikana. Hän osoitti vieraan-

varaisuuttaan tarjoamalla onkamolaisille yösjän kodastaan. Hän kehotti alun toisella kymmenellä olevaa poikaansa noutamaan nilistä poronlihaa keittoa varten. "Tuonko sitä Illan lihaa?" poika kysyi. Kuultuaan kysymyksen Innakan

pojat vaihtoivat merkitseviä katseita, aavistellen isänsä kohtaloa, mutta eivät kuitenkaan olleet huomaavinaan pojan asettamaa paljastavaa kysymystä. Vierailun aikana sovittiin yhteisestä Värriöjoen latvavesille syyskesästä tehtävästä kalastusretkestä.

Liittopaikaksi sovittiin Värriöjoen itäinen latvahaara, jonne Innakan pojat saapuivat odottelemaan jo päivää ennen sovittua ajankohtaa. He eivät tehneet paljastavia tulia, vaan seurasivat sivusta, kun hirvaskyläläinen saapui, laittoi asennon, hakkasi hongan ja asettui poikansa kanssa tulien taakse nukkumaan. Yöllä onkamolaiset hiipivät asennolle tappaen hirvaskyläläisen makuusijalleen. Pojan he päättivät ottaa mukaansa Onkamojärvelle ja kasvattaa hänestä itselleen pororengin.

RAIJA HENTMAN

UKK-reitti kulkee halki Tuntsan erämaa-alueen

Aamun valjettua he lähtivät sitten taivaltamaan jokivarretta alas etelää kohti. Kappaleen matkaa kuljetuun tulivat onkamolaiset kuitenkin toisenlaisiin ajatuksiin pohjan suhteen. He hakkasivat kohdalla olleen suvannon jäähän reiän, työnsivät pojan pää edellä avantoon lausuen sanat: "Kon-nasta konna versoo ja konna on myös konnan poika." Siitä lähtien on Värriöjoen itäisintä haaraa kutsuttu Murhahaaraksi.

Kämpän rakentaminen

Autiotuvan kämpppäkansiossa oli myös-

kin kertomus tuvan rakentamisesta ja se perustuu rakennusporukkaan kuuluneiden Johannes Hännisen ja Kauko Hannulan haastatteluihin.

Pian sotavuosien jälkeen ulotti rajavartioloaitos partioretkensä myös sisämaahan. Pitkien etäisyyksien johdosta tarvittiin rajapartioidelle tukikohtia myös erämaihin.

Juhannuspäivänä vuonna 1951 lähtikin Kemijärven rajakomppaniasta kahdeksanmiehinen komennuskunta kohti erämaita, tehtävänään rakentaa partiomaja Murhahaarak-

RAIJA HENTMAN

Autiotupa on sympaattinen, mutta sen nimen tarina on synkkä.

si kutsutulle Värriöjoen itäiselle latvahaaralle Ikkervaaran laitaan. Retkikunnan johtajana toimi ylikersantti Arvo Toivanen ja muina jäseninä rajajääkärit Huhtala, Rastas, Pitkänen ja Lempiäinen, sekä varusmiehet Kauko Hannula, Johannes Hänninen ja Kalevi Järvinen.

Kuorma-auton kyydillä matkattiin Savukosken Martille. Siellä lastattiin rakennustarpeet ja eväät kahteen veneeseen, joita lähdettiin sauvomaan Värriöjokea ylävirtaan latvavesiä kohti. Pitkäaikaisista sateista johtuen joki oli niin kovassa tulvassa ja sauvominen niin työlästä, ettei tauoilla meinannut saada sauvointia irti kontturaan puristuneista kourista. Matkaa tehtiin myös siten, että veneet sidottiin letkaksi, ja mukana ollut hevonen laitettiin pitkän köyden päästä vetämään letkaa. Yksi mies ohjasti hevosta rantaa pitkin ja kaksi miestä ohjasi veneitä ohi kivien kokkaan sidotuilla pitkillä saikaroilla. Matalissa kohdissa taas hyppäsi mies hevosen selkään ja ratsasti jokea myöten vetäen letkaa perässään.

Parin vuorokauden taivaltamisen jälkeen saapui retkikunta Metsähallituksen maanlohkomistoimenpiteitä varten rakentamalle kämpälle, joka sijaitti samoilla tienoilla kuin nykyinen Värriön yhteismetsän pirtti. Täällä veneet rantautettiin ja rakennettiin hevoselle purilaat, joihin tarpeisto ja eväät lastattiin.

Ennen jalan tehtyä lopputaivalta jouduttiin kuitenkin metsästämään

hevosta, jonka karhu ilmeisesti karhuutti metsään, eikä se vauhkoon-tumiseltaan tahtonut antaa kiinni. Miehistä hevonen kuitenkin saatiin ahdistettu jokeen, jossa joku hyppäsi sen selkään saaden ratsun rauhoittumaan.

Kämpän rakennuspaikalle Murhahaaraan rajamiehet olivat hangen aikana kaataneet ja ajaneet tarvittavat kämppähirret, jotka oli käyty nilan aikana parkkaamassa. Seuraavien kolmen neljän viikon aikana kairassa kävi melkoinen kalke, kun kahdeksan kirvestä hakkasi irti lastuja kuusi-hirsistä. Osa miehistä salvoi kehikkoa, osa veisti katto- ja lattialankkuja tai ovi- ja ikkunapuitteita. Katto tehtiin veistämällä kattohalottu hirsillä eli kelles kourulle ja nämä kourut asetettiin vastakkain siten, että sadevesi valui kouruja myöten alas katolta.

Rakennuskesän rakentajat muistavat hyvin sateisena ja jopa niin kylmänä, että eräänä aamuna laavulta herätessä oli koko kaira kymmensenttisen lumivaipan alla. Kalaa pyydettiin josta särpimeksi, vaikka kalan saanti ainaisen tulvan ja kylmien säiden johdosta olikin heikkoa. Järvinen ja Toivanen kävivät kerran Tuntsajoella kalassa ja onnistuivat saamaan kaksi olkalaukullista kilon molemmin puolin olevia harreja ja tammukoita. Kämpän valmistuttua rakentajat viettivät yhden yön sen suojissa ja aamun valjetessa lähtivät paluumatkalle kohti Kemijärveä.

Niestasäkki

Niestasäkki on tärkeä Lapinkävijä-lehden osasto, koskapa siinä annetaan retkiruokaan ja kuivattamiseen liittyviä vinkkejä niin tankin täyttäjille kuin herkuttelijoille. Keittimet esiin!

Puikulamuusia

Mummon muusit ovat saaneet uuden tuotteen muusijauheiden joukkoon: puikulamuusin, joka valmistetaan suomalaisesta puikulaperunasta. Valmistaja on Pohjolan peruna. Suolaa ja voita kukin voi laittaa makunsa mukaan, nesteeksi tulee maitoa tai vettä. Tuote on laktoositon, gluteeniton ja maidoton. Pakkauksessa on kaksi pussia ja yhdestä pussista valmistuu 2–3 hengen annos. Puikulamuusi ja poronkärästys ovat perinteinen Lapin herkkuruoka, joten tässä ohje retkellä herkutteluun.

Puikulamuusi ja repunkantajan poronkärästys

2 hengen annos

4 dl kuivattua kypsää poronkärästyslihaa

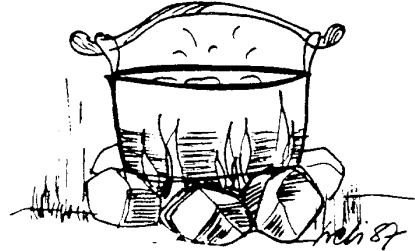
¾ dl vettä

suolaa

1 ps Mummon puikulamuusia

4½ dl vettä

½ dl laktoositonta maitojauhetta tai

kermankorvikejauhetta (coffee creamer)

voita tai margariinia

½–1 tl suolaa

puolukkahilloa tai tuoreita puolukoita (ja hiukan sokeria)

Hauduta kärästysliha kypsäksi ennen kuivattamista. Tarkista että kuivatettavat palat ovat suunnilleen samankokoisia. Liota kuivatettu kärästysliha etukäteen ja huomioi mahdollisesti imeytymätön vesi ohjeen valmistuksessa käytettävää vesimäärää mitattessasi. Hauduta kärästystä muutama minuutti ja siirrä syrjään.

Kuumenna vesi. Jos käytät maitojauhetta, sekoita se ensin kylmään veteen. Jos käytät kermankorvikejauhetta, sekoita se kuumaan veteen. Lisää suola ja voi tai margariini sekä muusijauhe. Sekoita muusi tasaisek-

si. Lämmitä käristystä pieni hetki sillä aikaa, kun muusi vetäytyy. Sitten vain syömään puolukoiden kera.

Tälle aterialle sopisi jälkiruoaksi

Punanenän puolukkaomenat

2 hengen annos

3 dl kuivattuja omenapaloja
½ dl puolukkamehua
1 dl vettä

2 maustemittaa kanelia
1 maustemitta kardemummaa
riipaus neilikkaa
1 dl kuohukermaa ja ½ tl vaniljasokeria tai
vaahtoutuvaa vaniljakastiketta

Hauduta liotettuja omenapaloja vahvassa, kanelilla, kardemummalla ja neilikalla maustetussa puolukkamehussa, kunnes palat ovat pehmenneet. Nauti vaniljasokerilla makeutetun kermavaahdon tai vaahtoutuvan vaniljakastikkeen kanssa.

SAKARI PALO

...jänkäkoiraa Kukaksella.

Haluatko liittyä jäseneksi

www.lapinkavijat.fi>Jäseneksikö ?>Liittymislomake

Tai ota yhteys:
[jasenasiat\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:jasenasiat(at)lapinkavijat.fi)

Rinkan pohjalta

Rinkan pohjalle kertyy kaikenlaista, kuten tietoja kursseista, näyttelyistä ja esityksistä sekä muita kuin retkeilytietoja ja -taitoja karuttavia pikku-uutisia eritoten Lapista, luonnosta ja saamelaisista.

Retkiruokakurssi ja retkeilykurssi Järvenpäässä

Järvenpään Opisto järjestää lauantaina 26.9. klo 10–16 retkiruokakurssin. Kurssinnumero on 9331 ja hinta 65e. Hintaan kuuluvat keittimet, polttoaineet ja valmiit ruokapaketit. Kurssin aikana valmistetaan lounas ja päivällinen sekä käydään läpi ruoka-aineiden kuivattamista ja kuivattamistapoja. Tarjolla on monipuolista ruokaa sekuruokavalion noudattajille.

Retkeilykurssi järjestetään vasta keväällä, mutta sille voi jo ilmoittautua. Kurssinnumero on 4938. Molemmat kurssit ja paljon muuta löytyvät osoitteesta opistopalvelut.fi > jarvenpaa (RH)

MetsäpeuraLIFE puolimatassa

”MetsäpeuraLIFE on seitsemän vuoden mittainen metsäpeuran suojelua ja kannanhoitohanke. Sen keskeisenä tavoitteena on palauttaa metsäpeura entisille asuinsijoilleen Pirkanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle.

Seitsemiseen ja Lauhanvuoren kansallispuistoon rakennettiin keuhalla 2017 totutustarhat. Tarhat sai-

vat asukkaita samana syksynä, kun niihin tuotiin aikuisia metsäpeuroja. Suurin osa totutustarhoihin tuoduista metsäpeuroista on syntynyt suomalaisissa eläintarhoissa. Uusien metsäpeurasukupolvien perinnöllisen monimuotoisuuden varmistamiseksi molempiin aituksiin on pyydytetty myös viljejä metsäpeuroja.

Ensimmäiset vasat syntyivät totutustarhoihin keväällä 2018. Kaikkiaan vasa on syntynyt totutustarhoissa jo 19, ja tänä keväänä odotetaan vähintään kymmentä uutta tulokasta.

Viime syksynä ensimmäiset metsäpeurat vapautettiin totutustarhoista. Seitsemisen tarhasta vapautteen pääsi seitsemän metsäpeuraa, Lauhanvuoresta kolme enemmän. Vapautettujen joukossa on kantavia vaatimia, joten lähiviikkoina saadaan jännittää hankkeen ensimmäisten villien metsäpeuranvasojen syntymää.

Metsäpeuroja on tarkoitus vapauttaa totutustarhoista vuoteen 2022 asti. Tavoitteena on, että molempien palautusistutuspaikkojen tuntumassa elää hankkeen loputtua muutaman kymmenen yksilön kokoinen, kasvava metsäpeurakanta.” Ympäristöministeriön tiedote Luonnonkirjo 2/2020 (RH)

Espoon Lumoudu kaupunkiluonnosta 2020 -teemavuosi kannustaa asukkaita luontotekoihin monimuotoisuuden turvaamiseksi

”Espoo kutsuu mukaan yhteisiin talokoiisiin edistämään luonnon monimuotoisuutta. Monimuotoisuutta voi edesauttaa luontoteoilla, joita jokainen voi toteuttaa arjessa niin pihalla, parvekkeella kuin oikeilla valinnoilla lähikaupassa.

Luonnon monimuotoisuus on kiinteästi yhteydessä elämän tasapainoon ja jatkuvuuteen. Ihmiselle luonnon tasapaino tarjoaa ekosysteemipalveluita, kuten pohjaveden muodostusta, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia sekä ruoantuotannon kannalta välttämätöntä pölytystä. Monimuotoinen luonto myös kestää paremmin muutoksia, esimerkiksi ilmastonmuutosta.

Lisäksi jokainen laji on tietysti arvokas jo itsessään. Lajin hävitessä sitä ei saa koskaan takaisin.

Luonnon monimuotoisuus on heikentynyt huomattavasti ihmisen toiminnan seurauksena. Monimuotoisuuden väheneminen on ilmastonmuutoksen ohella yksi aikakautemme suurimmista ympäristökysymyksistä.

Espoon ympäristökeskuksen sosiaalisessa mediassa jaetaan viikoittain konkreettisia luontotekoja, joiden avulla jokainen voi auttaa luonnonkirjoa säilyttämään loiston-

sa. Vinkkejä löytyy perhosbaarista hyönteishotelliin, lahopuun käyttöön puutarhassa sekä linnunpöntön tai vaikkapa oman pihalammikon rakentamiseen. Luontotekoja on koottu Lumoudu kaupunkiluonnosta -vinkkipankkiin kuvien ja äänimaisemien kera.

Lumoudu kaupunkiluonnosta 2020 vuoden aikana jaetaan käytännön luontotekojen ohella tietoa monimuotoisuuden merkityksestä, sekä kerrotaan monimuotoisuuden havaitsemisesta ympäristössä. Lisäksi tuodaan esiin, miten Espoon kaupunki suojelee ja lisää monimuotoisuutta alueellaan.” Ympäristöministeriön tiedote Luonnonkirjo 2/2020 (RH)

Merellisiä vinkkejä mobiilisovelluksessa

”Helsingin kaupunki on julkistanut mobiilisovelluksen, joka tarjoaa retkivinkkejä merelliseen Helsinkiin. Ahti-nimisestä sovelluksesta löytää vinkkejä mm. rantamaisemien uimarannoista, saunoista ja kahviloista. Palveluun liitetään mahdollisuus vuokrata vaikkapa kajakkeja ja sup-lautoja. Kokeilussa on myös venepaikan omistavan helsinkiläisen mahdollisuus vuokrata venepaikkansa veneileville turisteille.” Helsingin Sanomat 23.7.20 (RH)

Lista luontokohteista

Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen sivuilla (uuvi.fi) esitellään paitsi kaikki yhdistyksen kohteet, myös pelisäännöt Uuvin kohteissa. Lisäpalveluna on listattu kaikki Uudenmaan virkistys-, ulkoilu- ja luontokohteet. Paikkakunnat on listattu aakkosjärjestyksessä ja kohteen nimeä klikkaamalla pääsee kohdetta ylläpitävän tahon kohde-esittelyyn. (RH)

Pyöräilyreitit avautuneet uudistettuina

Monet pyöräilyreitit ovat uudistuneet ja niitä on sorastettu, esim. Kesängin ympäri voi nykyään ajaa muullakin kuin maastopyörällä. Paluureitti Kesängin eteläpuolelta päättyy suon reunaan, mutta alueella on nyt rakennettu uusia teitä, joten palaamaan pääsee Kesänkijoen ja Ylläsmajan tietä pitkin ja tietysti Kesängille pääsee myös tätä kautta. Varkaan kurun polkua on kunnostettu ja Varkaankuru on kielletty pyöräilijöiltä. Myös Äkäslompolo järven pohjoispuolelta on sorastettu reitti suon yli Nilivaaraan ja tästä edelleen reitti jatkaa Karilaan hiihtosillalle.

Maasto ja läskipyörien vuokrauspisteitä on verraten runsaasti, joten omaa pyörää ei ole pakko rahdatta mukanaan. Myös tavallisia pyöriä

on saatavana vuokrauspisteistä. Sähköpyöriä on lähinnä läskipyörissä.

Ylläksellä on nyt saatavana myös uudet pyöräkartat, joissa on myös reittiselitteitä.

(RB)

Pyhän pyöräilyreitit

Pyhä- Luostotunturin alueella on myös kehitelty pyöräilyreittejä. Siellä on myös julkaistu pyöräilykartta. Reittien opasteet ovat sen sijaan suuripiirteisempiä kuin Ylläksellä. Monet reitit on pääosin tarkoitettu maasto tai läskipyörille. Tavallisella pyörällä pääsee esim. Pyhäjärven ympäri. Tosin Pyhäjärven kylältä reitti opastaa maastoon, vaikka lähes koko matkan voi kulkea tietä pitkin lukuun ottamatta n. 100 metrin metsäpätkää. Ilmeisesti kylän jälkeisestä tien käytöstä ei ole saatu sopimusta maanomistajan kanssa, joten kartta opastaa puomin jälkeen kulijan maastoreitille. Toinen reitti, josta selviää tavallisella pyörällä, on Luoston tien varresta lähtevä metsäautotie Huttujärvelle. Myös Astelin ja Pyhän keskuksen välin pääsee ajamaan tavallisella pyörällä valaistua hiihtoladun pohjaa myöten ja reitiltä voi poiketa myös Aittakuruun. Pyhän ja Luoston väli on sen sijaan maasto- ja läskipyöräreittejä ja ainakin tänä kesänä suopaikat olivat märkiä johtuen myöhäisestä lumien sulamisesta.

(RB)

Hämeen Ilvesreittiä pääsee Ahvenistolta Torronsuolle

Hämeen uudistettu Ilvesreitti on yli 250 km mittainen patikkareitti. Se johtaa Hämeenlinnan Ahveniston ja Tammelan kansallispuistot sekä Riihimäen Riutan että Hämeen järviylängön hienoihin virkistys- ja luontokohteisiin.

Ilvesreitien tukikohta- ja laavuverkosto yhdistää Torronsuon ja Liesjärven kansallispuistot, Saaren kansanpuiston, Ruostejärven virkistysalueen, Räyskälän Melkuttimen, Keritynjärven ja Luutasuonharjun alueet sekä Pääjärven virkistysalueen, Heinisuon, Hattelmanharjun ja Ahveniston luonnosuojelun alueen sekä Riutanharjun.

Näistä kohteista voi lähteä lyhemmille tai pidemmille luontovaeluksille. Ilvesreitille voi lähteä myös Rengon kirkonkylästä Nummenkylästä, Härkätien museotieosuudelta, Räyskälän ilmailukeskuksesta, Hämeen luontokeskuksesta ja Eerikkilän urheiluopistolta. Hienoimpia alueita ovat Luutasuon harjuun ja Räyskälään liittyvät harjumaast, mutta myöskin Liesjärven Kyynäräharju. Kesällä käydessämme Liesjärvelä saimme aika niukasti tietoa alueen pyöräilymahdollisuuksista. Ainakin meille sanottiin, ettei Liesjärven alueen poluilla voi liikkua pyörillä, siksi kävelimme Kyynärharjun edestakaisin. Tietenkin Hämeenlinnan päässä on Ahveniston ja Hattelman

harjumaastot, mutta sitten on näitä pitkiä suo-osuuksia Torronsuolla, joka on tällainen Ilvesreitistä erillään oleva reittikokonaisuus, sanoo maankäyttöpäällikkö Hannu Raittinen Hämeen virkistysalueyhdistyksestä.

Hämeen Ilvesreitien uutuuksena on noin 3 km Heinisuon pitkospuulenki Suvipielisessä, jolle voi lähteä kesällä valmistuneelta parkkipaikalta. Paikoitus on viitoitettu 10-tieltä. Toinen uutuuksena on 2-tieltä viitoitettu noin 3 km Torronsuon itäpään pitkospuulenki. Lisäksi Torronsuon koko pitkospuuverkosto on uusittu parin viimevuoden aikana. Uutuutena on myös Tammelan Onkimaanjärven ja Räyskälän välinen reitti, joka kulkee Keritynjärven rantoja pitkin.

Itselleni oli yllätys, että tutustuessamme Saaren kansanpuiston alueeseen ja Ruostejärven, niin ilmeni, että Hämeen luontokeskus on nykyisin Eerikkilän urheiluopiston hoidossa. Karttakopioita saimme mukaamme, mutta varsinainen info materiaali esim Ilvesreitistä olisi pitänyt hakea luontokeskuksesta. siksi päädyimme jatkamaan matkaa Saaren kansanpuistoon, koska tiesimme paremmin sen alueen pyöräilymahdollisuuksista Ilvesreitien kartan puutteen vuoksi. Myös Saaren kansanpuiston alue oli osa Ilvesreittiä. Saaren kansanpuistossa on mm. Lounais-Hämeen pirtti ja Kaukolan näkötorni, josta voi ihailla erästä suomalaista kansallismaisemaa, jota on ikuistanut mm Albert Edefelt. (RB)

YLEISTÄ

Helsingin Seudun Lapinkävijät ry perustettiin vuonna 1973 edistämään erityisesti Helsingin seudulla Lapin matkailua ja retkeilyä. Jäsennyysmuodot ovat varsinaiset jäsenet, nuori- ja sojäsenet ja kunniajäsenet.

Jäsenmäärä: 16.8.2020, 829 henkilöä ja lehden erillistilajia, 6 kpl

Jäsenmaksut: vuodelle 2020 varsinaiset jäsenet 20 euroa ja nuorisojäsenet (alle 18 vuotiaat) 10 euroa

Jäsenasioiden hoitaja

sekä **osoitteenmuutokset:**

Sakari Palo, 040 530 9578

jasenasiat(at)lapinkavijat.fi,

Varahenkilöt: *Kauko Hämäläinen ja Saara Loiste*,

jasenasiat(at)lapinkavijat.fi

Taloudenhoitaja: *Marja Luhtala*,

Kuusmiehentie 72 B, 00670 Helsinki

045 264 3901, *talous(at)lapinkavijat.fi*

Pankkiyhteys:

Nordea FI18 2142 1800 0138 42

Ei jäsenmaksuja tälle tilille.

Viitteet:

Karjakaivon käyttömaksut 1999

Välinevuokrat 123

Kukasmajan käyttömaksut 1025

Goados-kodankäyttömaksut 1038

HALLITUS

Puheenjohtaja: *Markus Pyhälä*,

040 419 0967,

markus.pyhala(at)lapinkavijat.fi

Varapuheenjohtaja:

Raija Hentman, 0400 380 606,

raija.hentman(at)lapinkavijat.fi

Sihteeri: *Sirkka Leppänen*, 050 346 5876

sirkka.leppanen(at)lapinkavijat.fi

Jäsenet: *Marina Koskelainen, Saara*

Loiste, Antti Pasanen, Kaisa Peuramäki,

Ari Saarinen, Taina Tervohartiala

Hallituksen sähköposti:

info(at)lapinkavijat.fi

TOIMIKUNNAT

Koulutustoimikunta: vetäjä

Saara Loiste, 040 565 6231,

koulutustk(at)lapinkavijat.fi,

jäsenet *Ilpo Heikkinen, Risto Heinänen,*

Raija Hentman, Erkki Holopainen, Aira

Häkkinen, Joanna Kurki

Ohjelmatoimikunta: vetäjä

Marina Koskelainen, 0400 291 550,

ohjelmatk(at)lapinkavijat.fi,

jäsenet, *Annu Koistinen, Marja Luhta-*

la, Ritva Puranen, Taina Tervohartiala,

Ilona Vaara, Leena Vapaamies-Nyberg

Talkootoimikunta: vetäjä *Kaisa*

Peuramäki, 050 353 7637,

talkootk(at)lapinkavijat.fi,

jäsenet *Aino Auvoinen, Mikko Kanerva,*

Sulo Laakso, Auli Martin,

Matti Miettinen, Jukka Severinkangas.

TOIMIKUNNAT

Tiedotustoimikunta: vetäjä *Soile Taskinen*, tiedotustk(at)lapinkavijat.fi
jäsenet *Reijo Blomberg, Raija Hentman, Sakari Palo*

Ulkoilutoimikunta: vetäjä
Juha Karsikas, 040 548 1250,
ulkoilutk(at)lapinkavijat.fi,
jäsenet *Sari Haarala, Jorma Nurmi, Markus Pyhälä, Petri Rissanen, Taina Ronkainen, Sari Vikström-Kivioja*

TOIMIHENKILÖT

Somevastaava (nettisivut, Facebook, Instagram)

Sirkka Leppänen, 050 346 5876,
sirkka.leppanen(at)lapinkavijat.fi
Varahenkilö: *Markus Pyhälä*

Instagram-tilin ja FB-ryhmän ylläpitäjä: *Antti Pasanen*, 050 376 8590, some(at)lapinkavijat.fi

Karjakaivon majojen isäntä:

Ari Saarinen, 0400 620 595
karjakaivo(at)lapinkavijat.fi

Kukasjärven majojen isännät:

Ullas Pernu, Muottikuja 5 B 38, 00380
Helsinki, 040 592 7278

Markus Pyhälä, Suokatu 16 C 31,
05800, Hyvinkää, 040 419 0967

Sähköposti: kukas(at)lapinkavijat.fi

Avaintenhoitaja: *Taina Tervoahartiala*,
050 554 4432

karjakaivo(at)lapinkavijat.fi

TIEDOTTAMINEN

Jäsenlehti: Lapinkävijä, ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden erillis-tilaus ei-jäsenille 10 euroa/vuosi.

Ilmoitukset:

1/1 sivu	200 €
1/2 sivua	110 €
1/4 sivua	60 €

Takakansi 125 mm x 170 mm

Neljästä peräkkäin julkaistusta samasta ilmoituksesta peritään vain kolmen ilmoituksen hinta. Alv. 0%. Ilmoitusten tulee olla painovalmiita.

Lehden vastuu virheellisestä ilmoituksesta rajoittuu ilmoituksen hintaan. Mediakortti osoitteessa www.lapinkavijat.fi

Sähköpostilista: Tervetuloa sähköpostilistalle. Sähköpostitse tiedottaminen täydentää tiedonjakelua Lapinkävijä-lehden, HSL:n kotisivujen ja Facebookin lisäksi. Listan jäsenille tiedotetaan tulevista tapahtumista ja mahdollisista ohjelmien muutoksista. Jos sinulla on HSL:n tapahtumiin liittyvää tiedotettavaa, jota ei ole lehdessä tai internetsivuilla, ota yhteyttä sähköpostilistaa hoitavaan *Sakari Palo*on, 040 530 9578, jasiensiat(at)lapinkavijat.fi.

Hänelle ilmoittaudutaan myös sähköpostilistan jäseneksi. Listan tietoja ei käytetä muuhun kuin tällaiseen tiedottamiseen.

NUUKSION MAJAT

Karjakaivon majat sijaitsevat Nuukiossa noin kahden kilometrin päässä Suomen luontokeskus Haltiasta. Ylämajassa on laverit viidelle, kamiina ja kaasuliesi. Alamajassa on laverit kolmelle, kamiina, takka sekä sauna. Valoa antavat myrskylyhdyt ja kynttilät. Alamajan pihassa on kaivo, liiteri, laituri sekä käymälä. Ylämajalle saa tuoda lemmikkieläimiä. Karjakai-voa ei voi varata omaan käyttöön.

Karjakaivon majaa ei voi varata tai vallata omaan käyttöön, uusien tulijoiden tulee tuntea itsensä tervetulleiksi. Pidä maja kokoajan siistinä, siivoa ja täytä puutelineet lähtiessäsi.

Henkilö, jolla ei ole avainta, saa oleskella majalla vain avaimenhaltijan seurassa ja vastuulla.

Majalla ei saa oleskella edes lievästi juopuneena.

Karjakaivon avaimen saat jäsenkorttia vastaan *Kari Rautiolta*, 0400 443 507, *Sari Vikström-Kivioja*, 040 593 1019 ja *Suomen luontokeskus Haltiasta*, 040 163 6200. Avain on palautettava heti käytön jälkeen hakupaikkaan. Karjakaivon käyttömaksut (saunominen ja/tai yöpyminen): aikuiset jäsenet 5 €, ei-jäsenet 8 €, lapset alle 16 v. 2,50 €. Perhehinta: 1-2 aikuista ja lapset (<16 v.) 10 €.

Avain luovutetaan vain HSL:n jäsenelle jäsenkorttia näyttämällä

Jäsenillä on mahdollisuus saada Karjakaivon avain jatkuvaan käyttöön 50 € panttia vastaan, kun jäsenyys on kestänyt vähintään kaksi vuotta. Pantti 50 € (maksetaan takaisin, kun avain palautetaan) ja toimitusmaksu 20 € (ei palauteta) maksetaan Nordean tilille FI18 2142 1800 0138 42 käyttäen viitettä 3573.

Avaintenhoitaja *Taina Tervahartia-la*, 050 554 4432, karjakaivo(at)lapinkavijat.fi, pitää rekisteriä avaimista. Ota yhteyttä Tainaan ennen maksun suorittamista. Avain lähetetään postitse, kun maksu on kirjautunut tilille. Panttisummaa ei makseta takaisin, jos avain katoaa. Uudesta avaimesta peritään uusi panttimaksu, muttei toimitusmaksua. Hallitus pidättää oikeuden olla luovuttamatta avainta henkilölle erityisistä syistä.

LAPIN MAJAT

Kukasmaja sijaitsee Kittilän Kukasjärvellä. Tuvassa on laverit patjoineen kymmenelle hengelle, kamiina- ja takkauunilämmitys, uunillinen kaasuliesi, ei sähköä. Tuo mukana wc-paperit, kynttilät ja astianpesuaine. Käyttömaksut 9 €/vrk, lapset alle 16 vuotta 5 €/vrk, koko majan vuokraus 40 €/vrk, 250 €/viikko. Lisämaksu ei-jäsenille 6 €/hlö/vrk. Erillinen sauna on yhteinen Goados-kodan kanssa, samoin kalastuslupa, verkot ja katiska.

Goados-kota sijaitsee samassa pihapiirissä. Majoitustilaa lavereilla kahdelle hengelle, lisäpatja yhdelle, kamiinalämmitys, ei sähköä. Käyttömaksut 5 €/vrk, lapset alle 16 vuotta 3 €/hlö/vrk, koko kodan vuokraus 15 €/vrk, 100 €/vko. Lisämaksu ei-jäsenille 5 €/hlö/vrk. Erillinen saunarakennus. Majan ja kodan varaukset: *Markus Pyhälä*, 040 419 0967, kukas(at)lapinkavijat.fi
Tarkemmat varaustiedot
www.lapinkavijat.fi

KULKU RETKEILYTUKIKOHTIIN

Karjakaivolle pääsee bussilla 245, 245 K Espoon keskuksesta (C-vyöhyke). Bussin lähtölaituri on Espoon asemalla radan vieressä Helsingistä tultaessa oikealla puolella. Nuuksiassa jäädyään pois joko Meerlammen pysäkillä (E6948) tai Haltian pysäkillä (E6938). Meerlammen pysäkillä noin 100 m eteenpäin mäen päältä lähtee oikealle puomilla suljettu yksityistie, jota vastapäätä on Nuuksiontie 66. Tie vie noin puoliväliin, loppumatkan voi kävellä joko hiekkatietä tai kallioiden yli kulkevaa polkua. Ota mukaan kartta ja kompassi, jos reitti ei ole ennestään tuttu. Puomilta on noin 1,2 km ylämajalle, Haltias-ta on pitempi matka.

Kukasjärvelle kuljetaan sulanveden aikaan Aakenuksen Pyhäjärven parkkipaikalta kävellen polkua ja pitkoksia noin 3 km tai soutuveneellä Kukasjärven rannasta. Tie Pyhäjärvelle aurataan maaliskuun alussa. Aakenuksen Pyhäjärven rantaan voi tilata taksin: esim. Kittilän Taksiautoilijat ry, puh. 0200 99800, levintaksi.com tai Ylläs-Kolari Taksit, puh. 0200 71800, yllaksentaksit.fi. Parkkipaikan osoite on Pyhäjärventie 500. Äkäslompolo-Kittilä -tien varrella oleva Tulivuori-puiston parkkipaikka ei ole talvisin auki. Parkkipaikalle voi jättää auton, mutta auton saaminen pois tieltä vaatii lapiotöitä. Tulivuori-puistosta Kukasjärvelle on 3,2 km

Jäsenedut saa vain jäsenkortin esittäen

Scandinavian Outdoor 10%, Forum Helsinki sekä Tammisto Vantaa, www.scandinavianoutdoor.fi

Kilpisjärven retkeilykeskus, 10% majoituksesta, www.kilpisjarvenretkeilykeskus.fi

Hotelli Hetan majatalo 10% normaalihinnoista, 5% alennushinnoista, www.hetan-majatalo.fi

Ankarat Avotunturit 15 % verkko-kaupan tuotteista (ei elektroniikasta ja keitinlaatikosta), www.avotunturit.fi. Pyydä alennuskoodi ja ohjeet osoitteesta, [jasenasiat\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:jasenasiat(at)lapinkavijat.fi)

Retki -lehti uusi 6 numeron tilaus 35 € (norm.50 €) ja jo tilatusta lehdestä 5 € alennus. Lähetä tietosi Raija Hentmannille, [raija.hentman\(at\)lapinkavijat.fi](mailto:raija.hentman(at)lapinkavijat.fi)

Karttakeskuksen kartoista ja kirjoista 10-15%. Katso ohjeet, Lapinkavijat.fi> Jäsenedut

Uusi jäsenetu -

Calazolta 20 % alennus!

Retkeilyoppaistaan ja vedenkestävistä retkeilykartoistaan tuttu Calazo myöntää Helsingin Seudun Lapinkävijöille 20 prosentin alennuksen nettikaupassaan.

Alennuksen saadaksesi täytä maksaessasi "Minulla on alennuskoodi"-kohtaan HSL2020 ja "haluan jättää viestin"-kohtaan HSL:n jäsennumeroni XXXX.

Alennus koskee myös Calazon Ruotsin, Norjan ja Tanskan karttoja ja kirjoja!
www.calazo.fi

HSL:n jäsenet voivat osallistua näiden järjestäjien retkille jäsenhinnoin

Tunturikerho Kavtsi: Tunturikerho Kavtsin ja HSL:n yhteistapahtumista on tiedot toimintasivuilla. Tunturiladun ja Kavtsin toimintaan voi tutustua tarkemmin osoitteessa www.tunturilatu.fi/kavtsi tai ottaen yhteyttä Annu Koistiseen, puh. 050 326 6960 tai [annu.koistinen\(at\)iki.fi](mailto:annu.koistinen(at)iki.fi)

Lapinkävijät Kiehiset: www.kiehiset.fi, Hannu Pohjolainen, 050 355 5052, [hannupohjolainen\(at\)luukku.com](mailto:hannupohjolainen(at)luukku.com)

Lapinkävijät Owla: www.tunturilatu.fi/owla, Hannu Liljamo, 044 322 3646, [hannu.liljamo\(at\)gmail.com](mailto:hannu.liljamo(at)gmail.com)

Järvenpään retkeilijät ry:

www.jarvenpaanretkeilijat.com, Mikko Järvinen, 040 844 5295

WGS84
N60, 17, 908', E24, 35, 089'

Karjakaivon alamaja

KKJ: P=6689898, I=3366653

Karjakaivon ylämaja

WGS84
N67. 42.709', E24.19.819'

Kukasmaja

KKJ: P=751315, I=338705

Goados-köta

VÄLINEVUOKRAUS

Vuokrausvastaava

ANTTI PASANEN **050.376.8590**
(Tekstiviestillä)

Rinkkoja **Keittimiä** **Ahklonta** **Teltoja**

varustevuokraus(at)lapinkavijat.fi

Yhdistyksen jäsenille normaalihintaan ja ei-jäsenille korotettuun hintaan.
Tarkemmat tiedot verkkosivuilla www.lapinkavijat.fi

Posti Green

Tule kokemaan erämaan rauhaa
Aakenuksen syliin

Kukaskajärvelle

Jäsen, varaa itsellesi
Goados tai Kukasmaja
taikka molemmat

Ota yhteyttä *Markus Pyhälä*, 040 419 0967